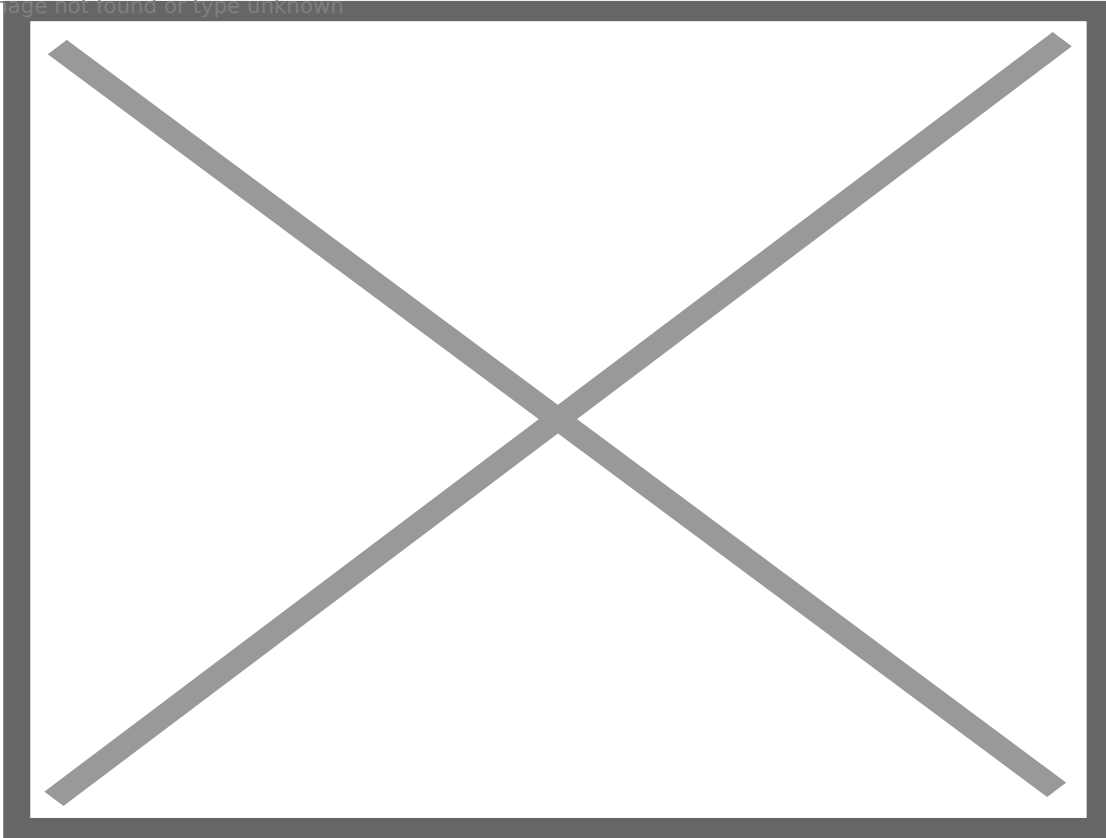

Vui sao câu chuyện bút danh - Kỳ 2

16:44 30/11/2022

Tác giả: Admin

Image not found or type unknown

V? Hà N?i tôi ???c " s?p x?p" cho làm m?t chân phóng viên chuyên vi?t v? nông nghi?p. Vi?c c?n kíp tr??c m?t c?a tòa so?n lúc này là ph?i có s?n m?t lo?t bút ký, phóng s? vi?t v? các vùng nông thôn m?i gi?i phóng. V?y là ch? sau vài tu?n nh?n nhi?m v? m?i, nhà báo tr? ???c phép lên ???ng luôn. V?n chỉ?c xe ??p cả tầng dùm trong su?t cu?c kháng chi?n tr??ng k?, c?ng ch?ng bu?n l?p hai cái ch?n bùn m?i nh? d? ??nh ban ??u, b?i mình ???ng nào r?i ch?ng ph?i ??p xe v? các vùng quê l?y l?i.

Chuy?n ?i ??u tiên v? châu th? sông H?ng ?y, su?t ??i tôi không quên. T?i b?n xe khách, tôi nâng con ng?a s?t cùng anh ph? xe x?p lên nóc chỉ?c "xe khách", ti?ng quê tôi g?i xe ?ò, nh?ng khách ít hàng nhi?u v? thành ph? Nam ??nh. V?a t?i b?n xe ? c?nh Ch? R?ng, nhà báo m?t mình m?t ng?a s?t ung dung ?i d?n v? các ch?n. ??y là l?n ??u tôi ???c t?n m?t nhìn c?nh quan châu th? sông H?ng.

L?n ??u ???c trò chuy?n v?i các anh, ch? du kích m?y tháng tr??c ?ây còn ngày d?t trâu ra ru?ng, ?êm vác súng ?i công ??n. Tôi nán l?i thành ph? Nam ??nh, h?i th?m ???ng ??n ph? Hàng Nâu ng?m c?n nhà c?a nhà th? trào phúng Tú X??ng, gi?a thành ph? có con sông nhánh c?a sông H?ng. Sông x?a rày ?ã nên ??ng/ Ch? thành dâu bãi ch? tr?ng ngô khoai....

T? Nam ??nh b?ng qua sông H?ng t?i b?n phà Tân ??, t?n h??ng gió n??c c? ti?ng ??ng h? trên chỉ?c phà di chuy?n ch?m h?n rùa m?i c?p ???c b? bên kia, thu?c ??a ph?n t?nh Thái Bình. Tôi t? h?i: C?u h?c trò trong truy?n ng?n in t?i t?p "Gió ??u mùa" ngày tr??c tr? t?i n?i nao bên con sông này, mà nhà v?n Th?ch Lam t? hay ??n th?! T? b?n phà Tân ?? tôi ?i ti?p, ngang qua ??a ph?n t?nh Thái Bình d?c theo t?nh l? 10, g?p t?i thì ti?n

Âu ngh? y qua êm.

Qua bên kia sông Lu?c thu?c ?a ph?n ?a ph?n t?nh H?i D??ng, tôi d?ng chân t?i huy?n Ninh Giang ngó nghiêng, tìm hi?u nhân v?t ng??i ?àn bà trong ti?u thuy?t “o?n tuy?t” c?a nhà v?n Khái H?ng t?ng s?ng ? n?i ?âu t?i th? tr?n này? R?i l?i phóng ng?a s?t ?i ti?p lên h??ng b?c, qua các huy?n T? K?, Gia L?c ??n thành ph? H?i D??ng (h?i ?y còn là m?t th? xã). T? ?ây tôi ch?a th? xuôi Qu?c l? 5 v? ?? ?t c?ng ?? ???c cùng bác Nguyễn H?ng s?ng “Nh?ng ngày th? ?u”, do thành ph? c?ng c?a ta còn b? quân ??i Pháp ki?m soát thêm 300 ngày, tính t? th?i ?i?m Hi?p ??nh Genève n?m 1954 có hi?u l?c.

Xong xuôi m?i vi?c nh? ?ã d? tính tr??c khi lên ???ng, tôi r?i H?i D??ng v? Hà Nội không ?i b?ng xe khách hay tàu h?a, ph??ng ti?n nào c?ng s?n, mà v?n c? tình c??i ng?a s?t ?? ???c tho?i mái ng?m nhìn làng m?c ven Qu?c l? 5 v?n n?c ti?ng v? nh?ng n? du kích gi?i ?ánh Tây. ??n huy?n C?m Giàng, tôi tìm th?m n?i nhà báo - nhà v?n tác gi? cu?n t?p bút “Hà N?i ba m??i sáu ph? ph??ng” s?ng tu?i ?u th?. T?i ngã ba B?n Yên Nhân, ghé quán n??c ng?i ngh? m?t lát l?y h?i, ng?m ng?i v? ngôi làng c?a chú bé trong truy?n “C?u bé nhà quê” c?a nhà giáo T? Ng?c Nguy?n Lân n?u t?n t?i th?c thì n?m ? ch?n nào? Oái o?m sao, h?i l?a chúng tôi h?c c?p ti?u h?c, th?y giáo b?t h?c trò ph?i ???c cho h?t cu?n ti?u thuy?t c?a nhà v?n T? Ng?c qua b?n d?ch ti?ng Pháp, ??n gi?n ch? vì ng??i chuy?n ng? t? ti?ng Vi?t sang ti?ng Pháp chính là ngài Thanh tra H?c chính toàn cõi ?ông D??ng!

V? t?i Gia Lâm, ?ã nhìn th?y Hà N?i th?p thoáng nhà cao ph? r?ng bên kia sông, v?y là ph?i cúi r?p ng??i gu?ng con ng?a s?t hình nh? ?ã khô h?n d?u nh?n ? các tr?c xe, tôi m?i bò qua kh?i o?n d?c d?n t?i ??u c?u Long Biên. ??n ?ây, tôi m?t ??n g?n nh? ki?t s?c mà lòng v?n c? nh? ngâ ng?t: Ôi, qu? là châu th? sông H?ng ?? l?i trong lòng ng??i dân c? n??c này bi?t bao d?u tích v?n ch??ng! Dù m?i mê v?i các nhân v?t h? c?u, anh chàng phóng viên tr? này v?n không quên “thi hành nghiêm túc nhi?m v? ???c giao”. Su?t cu?c hành trình, tôi th??ng xuyên chú ý quan sát, chuy?n trò, s?u t?m, ghi chép. V?a v? t?i c? quan là ng?i luôn vào bàn c?m c?i vi?t thiên phóng s? dài, ??ng m?y k? li?n trên báo Nhân Dân d??i d?ng feuilleton.

Xong xuôi, khi ??nh mang bài lên n?p s?p Hoàng Tùng m?i s?c nh? ra: ta ký tên gì ?ây ? cu?i bài? Cái bút danh Hoàng Tùng hay ??n th? nay ?ã b? s?p khai t? m?t r?i. ?ang lúc v?i, ch?ng có nhi?u th?i gian và sau sáu, b?y n?m làm ngh? báo tôi c?ng ch?ng bu?n ngh? suy c?u k? chuy?n bút hi?u, bút danh nh? h?i m?i l?n. Tên khai sinh c?a mình là Phan Quang Diêu, thôi ta dùng hai t? ??u làm bút danh cho g?n, mà xem ra c?ng mang ít nhi?u đáng d?p v?n ch??ng ??y ch?! M?y hôm sau, nhà v?n Nguy?n Huy T??ng t?i c? quan báo Nhân Dân ? ph? Hàng Tr?ng có vi?c gì ?ó.

G?p nhà báo Thép M?i gi?a sân, ông h?i: “C?u Phan Quang nào v?a vi?t lo?t bài v? T? ng?n sông H?ng, vùng r?t quen thu?c v?i mình, ??c ???c l?m”. Thép M?i v?y tôi l?i, gi?i thi?u: “Phan Quang ?ây!”. Nhà v?n Nguy?n Huy T??ng ng?c nhiên: “a, ông Hoàng Tùng Khu 4 sao nay b?ng d?ng hóa thành ông Phan Quang?” Tôi c??i: “T?i báo Nhân Dân ?ã có ông s?p mang tên Hoàng Tùng r?i, th?a anh. H?n n?a, tôi ???c b? m? ?t tên cho là Phan Quang Diêu. ? mi?n Trung quê tôi, “diêu” là bay l??n thênh thang nh? di?u ???c gió, “diêu” là phiêu diêu ch?n B?ng Lai tiên c?nh, nghe lãng m?n l?m, g?i c?m l?m, thiêng liêng l?m. V?y mà ra B?c, m?i l?n tôi cùng m?y c?u b?n la cà vào ch? ??ng Xuân, nh? có c?u nào ?ó bu?t mi?ng gi?i ??n tên tôi là y nh? các bà hàng quán ni?m n? m?i chào: “Các anh dùng riêu cua hay là ,riêu ?c?” Cho nên tôi ?ành t?m gác các món riêu!”.

Tôi không nh? câu chuy?n s? k? ti?p sau ?ây là vào d?p cu?i n?m 1954 hay là nhân k? ni?m m?t n?m Ngày chi?n th?ng ?i?n Biên Ph?. Hôm ?y tôi có vi?c lên gác hai, lúc s?p xu?ng g?p T?ng Biên t?p Hoàng Tùng ? ??u c?u thang, m?t tay c?m b?c th? vi?t trên trang gi?y kh? nh?, tay kia là chi?c phong bì c?ng nh? xiu. Ông

Đang lúc vậy, thấy tôi sắp xuống tầng trệt, ông nh: “Anh bỏ th vào phong bì, tìm đâu tí h dán l?i giúp tôi, r?i g?i giao thông b?o mang lên V?n phòng Ch? t?ch n??c, n?i trong sáng nay”. Tôi tò mò ??c b?c th?. M?t m?nh gi?y in báo, r?ng ch? b?ng m?t ph?n ba kh? gi?y A4, ông Hoàng Tùng vi?t l?i c?m ?n Bác H? v?a ký quy?t ??nh trao cho ông Huân ch??ng ??c l?p, và xin h?a v?i Bác s? c? g?ng làm tròn các nhi?m v? Bác giao.

Nét bút ông s?p c?a chúng tôi ngày th??ng, b?t k? là t? vi?t bài hay s?a b?n th?o c?a anh em, lúc nào c?ng lo?ng ngo?ng r?m r?t, ch? ngh?a c? nh? r?u l?i v?i nhau, ?ã th? còn móc lên ngo?c xu?ng khi c?n s?a sang l?n cu?i, c? Phòng ?ánh máy c? quan b?n nào nh?n ???c b?n th?o c?a s?p c?ng ngao ngán l?c ??u, v?y mà l?n này ông vi?t n?n nót, ngay hàng th?ng l?i nh? h?c trò vi?t chính t?. Ông c?ng c? tình tìm ?úng lo?i gi?y không sang tr?ng và cái phong bì th? nho nh?, cho phù h?p phong cách c?n ki?m c?a Bác H?.

Báo Nhân Dân s? ra ngày hôm sau, ? cu?i chân c?a trang cu?i t? báo có dòng tin x?ng tít (sans titre, không ??u ??) khiêm t?n, mà c? tình dùng c? ch? nh? li ti, theo ?úng l?i s?p d?n: “??ng chí Hoàng Tùng ???c t?ng Huân ch??ng ??c l?p h?ng ba”. M?u tin ng?n g?n ??n th?, không có ??u ??, mà làm xôn xao nhi?u ng??i trong Liên khu 4 t?ng quen bi?t “nhà báo Hoàng Tùng”. M?t vài cán b? cách m?ng lão thành th?c m?c: “Quái, c?u này m?i ra th? ?ô có m?y tháng, ?ã làm nh?ng gì mà ???c t?ng huân ch??ng cao quý th??”. Ch?ng m?t tu?n sau, cô v?n th? c?a c? quan mang ??n ??a tôi m?t phong th?, bì th? có in tiêu ?? S? T? pháp Liên khu 4, Kính g?i Ông Hoàng Tùng, tòa so?n Báo Nhân Dân. Phía góc trái phong bì có m?y ch? lo?ng ngo?ng quen thu?c c?a s?p Hoàng Tùng v?a m?i ghi khi nh?n ???c th?: “Chuy?n anh Phan Quang”.

Tr?i! M?t công v?n bán chính th?c h?n hoi, b?i có ?óng d?u son ? ??u trang phía trái, và bên d??i có ký: Lu?t s? Tr?n Kiêm Lý. Ông Tr?n Kiêm Lý h?i ?y làm Giám ??c S? T? pháp Liên khu, ông t?ng c?p phép cho hai phóng viên báo C?u qu?c là Hoàng Tùng và Ch? Lan Viên vào các tr?i giam g?p m?y b? can ch? ch?t trong m?t v? án l?n ?? khai thác t? li?u vi?t bài. Ông lu?t s? “trân tr?ng chúc m?ng anh Hoàng Tùng ???c Nhà n??c trao t?ng Huân ch??ng cao quý”¹. Tôi ??c mà ng??ng chín m?t, hai tai c? nóng r?n nh? nh?ng l?n tr?i rét ng?i s??i c?nh b?p l?a quá lâu.

V?n ch?a xong câu chuy?n v? huân ch??ng. M?y hôm sau, có hai cô gái v?a t? Vinh ra th?m Hà N?i, r? nhau ??n ph? Hàng Tr?ng tìm g?p nhà báo Hoàng Tùng. Anh b?o v? tr?c t?i c? quan hôm ?y tên là Viên. Anh Viên là th??ng binh ng??i Qu?ng Ngãi t?p k?t ra b?c. Anh t?ng chi?n ??u d?ng c?m, b? Pháp b?n què chân, h?ng m?t m?t. Anh là ng??i t?t b?ng, ph?i t?i hay cáu g?t nh?ng khi trái gió tr? tr?i, b? th??ng t?t hành h?. “Hai ch? g?p ông Hoàng Tùng có vi?c chi?” - “D?, chúng em xin ??n th?m và chúc m?ng anh Hoàng Tùng v?a ???c C? H? ban t?ng Huân ch??ng ??c l?p”. Anh th??ng binh gi??ng m?t con m?t còn l?i ch?m ch?m nhìn hai cô gái, b?ng có chút b?n kho?n, nh?ng lý do ng??i ta xin g?p th? tr??ng chính ?áng ??n th?, l? nào ta ng?n c?n? Anh ??a tay tr? ngôi bi?t th? ? cu?i sân, phía g?n b? h? Hoàn Ki?m, nói nh? ra l?nh: “??n kia, lên c?u thang. Phòng ông Hoàng Tùng ? ??u c?u thang, v? phía trái. Nh? gõ c?a tr??c khi b??c vô phòng!”.

Hai cô gái tuân lệnh bác bỏ v?, r?t r? lên gác r?i gõ cánh cửa khép h?. Ch? mãi không th?y ai ra, l?i gõ, l?i ch?. Thông th??ng khi cửa phòng ông Hoàng Tùng khép h?, anh em trong tòa soạn có vi?c c?n g?p s?p, c? gõ nh?m?t tí?ng báo hi?u r?i t? nhiên vào, ra làm công vi?c cửa mình. Ông Hoàng Tùng hình nh? c?ng thoáng chút ngạc nhiên khi nghe tiếng gõ cửa mà y l?n mà không th?y ai vào, li?n thân hành ra cửa đón v? khách ch?c là v?a t? n?i khác ??n. Hai cô gái tr? lúng túng tr??c ông cán b? ??ng tu?i: “D?, d?, chúng cháu xin ???c g?p anh Hoàng Tùng nhà báo ?!”.

S?p hi?u ra ngay, t?m t?m c??i: “Các ch? ?i theo tôi”. Ông d?n hai cô gái xu?ng c?u thang, ??n g?n cái bàn tôi ?ang ng?i làm vi?c ? t?ng tr?t, c?nh c? ch?c cái bàn cửa các phóng viên, biên t?p khác trong c?n phòng chung r?ng mênh mông v?n là n?i ?n ti?c và nh?y ??m cửa các quan Tây th?i tr??c: ?ây, anh Hoàng Tùng cửa các ch? ?ây!

Phan Quang

Link bài viết: <https://nguoilambao.vn/public/vui-sao-cau-chuyet-but-danh-ky-2>